

A fájdalmas veszteség és keserű gyász azonban végképpen meg nem törhet minket. Bár tudjuk, hogy „Isten utai nem a mi utaink, Isten gondolatai nem a mi gondolataink“, mégis mulandó, véges voltunkban hitünket és reménykedésünket ezekben a megpróbáló napokban is gondviselő Istenünkbe vetjük. Ez a rendíthetetlen, legyőzhetetlen hit és bizalom újra talpra állít és kiformalja bennünk a magasrendű embert, a segítség után áhítozókhöz simogató gondoskodással lehajló szamaritánust, a testvéri szeretet evangéliumi parancsát öntudatos lélekkel cselekvő jézustanítványt.

Hozzátok, mai jézustanítványokhoz hangzik sürgető üzenetem és kérésem: ti mindnyájan velünk együtt tegyetek szent tanúbizonyságot arról, hogy mint hazánk előmenetelét szíveteken hordozó, hűséges állampolgárok, mint hívő keresztények és öntudatos unitáriusok segítségére siettek azoknak, akiknek segítségre ma olyan parancsoló szükségük van. Ne csak a feleslegesből adjatok, hanem úgy nyújtsátok segítségeteket hazánk áldott közössége felé, hogy az lélek szerinti, erőtökhöz valóban méltó, igazi áldozat legyen. Ezért a mindenik CEC. egységnél működő „1977 sz. földrengés károsultak megsegélyezése — Cont 1977 Ajutorare Sinistrați Cutremur — számlára“ fizessétek be mielőbb azt az összeget, amellyel hazánkat ezekben a nehéz órákban segíteni óhajtjátok. És ne legyen közületek egy se, aki ez áldozathozatalból közömbös lélekkel kivonja magát.

Isten áldása legyen adakozó hiveinken, országunk vezetőin, minden állampolgárán és Szocialista Köztársaságunkon.

Atyafiságos üdvözlettel és fópásztori szeretettel:

Dr. KOVÁCS LAJOS
püspök

A ROMÁN PARASZTSÁG 1907-ES FELKELÉSE

Hetven évvel ezelőtt a társadalmi felszabadulásért vívott évszázados harc egyik jelentős mozzanata rázkódtatta meg az országot. A földnélküli, végtelen nyomorban élő, kiuzsorázott és elnyomott parasztok, miután évtizedeken át hasztalanul kérték csupán azt a kis földet, amin dolgoztak, vagy legalább a földbérleti rendszer szabályozását, 1907 télutóján a maguk kezébe ragadták az igazságtevést. A felkelés döntő okai: az élelemhiány, földhiány, a teljes létbizonytalanság, de leginkább a falusi ember munkáját és szükségleteit kizsákmányoló igazságtalan rendszer.

Az elavult társadalmi viszonyok fő tartópillére és egyben a felkelés célpontja a bojári nagybirtok volt, amely uralta az ország mezőgazdasági rendszerét. Egykorú statisztikák szerint a nagybirtokosok maroknyi csoportja tartotta kezében az összes földterület több mint ötven százalékát, míg az egész parasztságnak kevesebb mint negyven százaléka jutott. A föld további része az állam, az egyház vagy a tőkés társaságok tulajdona volt. A parasztság nagy része vagy egyáltalán nem rendelke-

zett földdel, vagy olyan kis terjedelmű földje volt, amely a megélhetéshez nem volt elegendő. Jellemző, hogy a falusi lakosság több mint harminc százaléka egyetlen helyiségből álló házban, illetve földkunyóban lakott. A földbirtokokon dolgozó parasztokat és családtagjaikat pedig súlyos visszaéléseknek és megaláztatásoknak tette ki nemcsak a tulajdonos vagy a bérlő, hanem az utóbbiakat kiszolgáló hatóságok is, a közigazgatás, az igazságszolgáltatás és a csendőrség.

A Botosani megyei Fláminzi községből indult el a parasztfelkelés 1907. február 8-án, és néhány hét alatt kiterjedt az egész országra. A parasztság megtámadta és felégette a bojári kastélyokat s megsemmisítette a mezőgazdasági szerződések irattárait. Az események nemcsak azt tanúsították, hogy a paraszti tömegek harcra keltek súlyos helyzetük megváltoztatásáért, hanem a „Földet akarunk!” jelszó folytán azt is, hogy történelmi fejlődés szellemében fel kell számolni a földbirtokot és a hozzá kapcsolódó feudális maradványokat.

A munkásosztály és szervezetei a legaktívabban támogatták a parasztságot. Az értelmiség legjobbjai emeltek szót a felkelés érdekében. Ezzel szemben az uralkodó osztályok válasza a parasztok követelésére a puska- és ágyútűz volt. Katonák lőttek a jogaikat követelő parasztokra, de az sem ritka eset, hogy nem lőttek. Megtagadták a parancsot, mert nem akartak apáikra, testvéreikre tüzelni. A kormányzat a felkelést leverte és „helyreállította a közrendet”. A kegyetlen megtorlásban 11 000 paraszt vesztette életét. A holttestek a földbe kerültek, a túlélők a börtönbe, a föld pedig azok kezén maradt, akik eddig is bírták.

Az 1907-es parasztfelkelés a román és az együttélő nemzetiségekhez tartozó parasztok egyik legkeményebb harca volt a századok folyamán. A megmozdulás folytatta a parasztság sorozatos tömegmozgalmainak diadonszerűségét. Nicolae Ceausescu, a politikai nevelés és a szocialista kultúra kongresszusán tartott beszédében, elismeréssel állapította meg, hogy a parasztság népünk évezredes története során a társadalmi haladás alapvető erejeként, a nemzeti függetlenségi törekvések és a nemzeti méltóság hordozójaként jelentkezett. A parasztság viselte az idegen hódítók ellen, a román országok egyesüléséért, az állami függetlenség kivívásáért és az egységes román nemzeti állam megteremtéséért vívott harcok legsúlyosabb terhét.

Az 1907-es felkelés bár vereséggel végződött, mégis egy olyan történelem nyitánya lett, mely a Román Kommunista Párt vezette munkásosztály és parasztság szövetségéhez, az összes demokratikus és haladó erők összefogásához, a köztársaság kikiáltásához és a szocialista forradalom megvalósításaihoz vezetett.

Fláminzi községben pattant ki a felkelés szikrája. Fláminzi neve magyarul azt jelenti, Éhségfalva, Éhezők faluja. Noha régóta megváltoztattak minden vádló, csúfolódó falunevet, ez az egy megmaradt örök emlékeztetőül arra, hogy a század elején még éheztek a román falvak és egyetlen kizsákmányolás nehezedett a föld népére. Fláminzi immár csak nevében a hajdani múlt jelképe. Ez a virágzó, boldog község a román parasztság mai életének méltó jelképe az anyagi gyarapodás, a társadalmi gondoskodás, a művelődés és a jövő távlatai jegyében. Az 1907-es felkelés emléke pedig örökké él a román nép tudatában.

PÜSPÖKI JELENTÉS

az Unitárius Egyház Zsinati Főtanácsa 1976. december 4-i ülésére

1876. augusztus 27—28. napjain, ezelőtt 100 esztendővel tartotta egyházunk Árkoson azt a Zsinati Főtanácsot, amely Ferencz József kolozsvári lelkészt püspöknek választotta. Ez a választás történelmi jelentőségűnek bizonyult. Közben, a háborús évek rendkívüli viszonyait nem számítva, a Zsinati Főtanács rendszeresen gyűlt össze négy évenként valamelyik vidéki egyházközségben, hosszú időre emlékezetessé téve ottlakó híveink lelkében azt az élményt, amelyet számukra ezek az áldott találkozások jelentettek. Árkos után azonban csak több mint egy fél-század múlva, 1928-ban gyűlt össze ismét a püspökválasztó zsinat, mert Ferencz József eredményes és áldásos püspöki szolgálata Isten akaratából 52 évre terjedt.

Utolsó Zsinati Főtanácsunkat ezelőtt négy esztendővel Székelyudvarhelyen tartottuk. Hálás érzésekkel gondolunk arra, hogy a négy évenként vidéken tartott Zsinati Főtanácsok több évszázados gyakorlatát ma ismét egy vidéki egyházközségünkben, Marosvásárhelyen folytathatjuk. Ez a gyülekezet az utolsó három évtizedben számbelileg nagymértékben megerősödött, egyházunk egyik legtekintélyesebb egyházközségévé fejlődött, hívei pedig, amint azt ez a megújított templom is bizonyítja, lelkészsük és keblitanácsuk vezetésével egyházunkhoz való hűségükről, áldozatkészségükről és e szent hajlékhoz való tántoríthatatlan ragaszkodásukról újra meg újra áldott tanúbizonyságot tesznek. Ezért örömmel fogadtuk el a meghívást, hogy lelkészavató Zsinati Főtanácsunkat ebben a jelentős egyházközségünkben tartsuk.

Utolsó főtanácsi gyűlésünkre 1975. december 14-én gyűltünk össze. Az azóta eltelt esztendő jelentősebb egyházi eseményeiről egyházunk legfőbb testülete előtt az alábbiakban kívánok beszámolni.

Személyi változások

1. Az 1975. december 14 és 1976. december 4 közti időszakban az alábbi lelkészi, illetve gyakorló segédlelkészi kinevezéseket eszközöltem:

Kozma Albert székelymuzsnai lelkészt 1976. január 1-től áthelyeztem Recsenyédre; Nyitrai Csongor gyakorló segédlelkészt január 1-től rendes lelkésznek kineveztem Csokfalvára; Balácsi László gyak. segédlelkészt május 1-től rendes lelkésznek Szentháromság-Kisadorjánba és Szabó Zoltán gyak. segédlelkészt augusztus 1-től rendes lelkésznek Sinfalvára. Július 1-től gyak. segédlelkésznek kineveztem Bálint Ferencet Marosvásárhelyre; szeptember 1-től Fülöp Dezsőt Tarcsafalvára, Máthé Dénest Székelymuzsnára és Máthé Sándort Böződkörispatak—Bözödújfaluba; október 1-től Pálfi Árpádot Verespatakra.

Énekvezéri kinevezésre az elmúlt év folyamán nem került sor.

2. Egyházi Képviselő Tanács Székely János ny. mérnök, volt főgondnok afiát 1976. április 10-től építésmérnöki állásban 1/2 normás javadalmazás mellett alkalmazta azzal, hogy nevezett az egyházi központ vagy más egyházak által megrendelt és elvégzett mérnöki munkákért